

Navigating Mis- and
Disinformation at an Older Age

TEKOÄLYHAASTE: KOKEILE JA OPI

Nordplus 2024–2026

Nordplus

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Medardo Čoboto
trečiojo amžiaus universitetas

Tekoälyhaaste

Pystytkö suorittamaan nämä tekoälyhaasteet? Jokainen haaste auttaa kokeilemaan, miten tekoäly voi helpottaa arkea, tiedon etsimisestä luovuuteen.

- 1) Käänteinen kuvahaku
- 2) Käytä tekoälyä ruokaohjeen keksimiseen
- 3) Suunnittele matka valitsemaasi kaupunkiin
- 4) Kokeile kuvien muokkausta tekoälyllä (alle 5 minuutissa)

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Medardo Čoboto
trečiojo amžiaus universitetas

Käänteinen kuvahaku

Tavoite: Selvitä, mistä kuva on peräisin tai esiintyykö se muualla verkossa.

Miksi hyödyllistä: Auttaa tarkistamaan, onko kuva aito vai käytetty harhaanjohtavissa yhteyksissä. Kokeile näin:

1. Mene osoitteeseen images.google.com
2. Klikkaa hakukentässä olevaa kamerakuvaketta
3. Lataa oma kuva tiedostona tai liitä kuvan linkki (esim. linkki uutiskuvaan)
4. Google näyttää, missä muualla kuva esiintyy internetissä

Vinkki: Voit käyttää tätä epäilyttävien kuvien tarkistamiseen tai selvittääksesi, onko kuva irrotettu alkuperäisestä asiayhteydestään.

Käytä tekoälyä ruokaohjeen keksimiseen

Tavoite: Saada resepti-ideoita jääkaapissa olevien aineksien perusteella.

Miksi tämä on hyödyllistä: Säästää aikaa ja auttaa vähentämään ruokahävikkiä.

Valitse tekoälytyökalu, esimerkiksi ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot tai Perplexity.

Voit esimerkiksi kirjoittaa: “Minulla on nämä ainekset, mitä voisin tehdä päivälliseksi?”

Tai ottaa kuvan aineksista ja ladata sen tekoälylle. Tekoäly ehdottaa ruokia ja antaa ohjeet.

Vinkki: Voit pyytää nopeita ruokia, kasvisvaihtoehtoja tai reseptiä kahdelle hengelle.

Suunnittele matka valitsemaasi kaupunkiin

Tavoite: Käyttää tekoälyä päiväretken tai loman suunnitteluun.

Miksi tämä on hyödyllistä: Tekoäly voi ehdottaa tekemistä, liikkumista ja nähtävyyksiä.

Valitse tekoälytyökalu, esimerkiksi ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot tai Perplexity.

Kirjoita esimerkiksi: “Suunnittele 3 päivän matka Tallinnaan, helppoja kävelyreittejä ja museokäyntejä.” Tekoäly luo sinulle matkasuunnitelman.

Vinkki: Voit pyytää mukaan ravintoloita, puistoja, ostospaikkoja, julkisen liikenteen tietoja tai ilmaisia aktiviteetteja.

Kokeile kuvien muokkausta tekoälyllä

Tavoite: Muokata tai parantaa kuvaa tekoälyn avulla.

Miksi tämä on hyödyllistä: Voit korjata valaistusta, poistaa häiritseviä esineitä tai lisätä luovia efektejä helposti.

Samalla voit harjoitella medialukutaitoa ja pohtia, kuinka helppoa on saada kuva näyttämään aidolta, vaikka se ei olisi sitä.

Kokeile kuvien muokkausta tekoälyllä

Mene ilmaiseen tekoälykuvankäsittelytyökaluun: <https://cleanup.pictures/>

- Lataa oma kuva tai käytä esimerkkikuvaa
- Maalaa tekoälyselvittimellä alue, jonka haluat poistaa (esim. taustalla oleva henkilö, päivämäärä tai roska)
- Tekoäly täyttää kohdan automaattisesti

Kokeile myös toista ilmaista työkalua: <https://pixlr.com>

- Valitse Open AI Photo Editor
- Lataa kuva vasemman puoleiseen laatikkoon. Voit olla välittämättä “Start free trial” mainoksista
- Kun kuva aukee, valitse vasemmalta valikosta “AI tools”
- Kokeile esimerkiksi: “Remove background”, “Remove object”, “Generative transform”